

Handel

Uprawnieniami do Emisji CO₂ na poee

Dzięki połączeniu systemów handlowych Internetowej Platformy Obrótu Energią Elektryczną poee z systemami Europejskiej Giełdy Energii (EEX) oraz skandynawskiej giełdy Nord Pool otwarte zostało połączenie rynku spot i forward platformy z europejskim rynkiem uprawnień do emisji CO₂ w ramach Europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji (EU ETS).

The screenshot displays two trading tables for CO₂ emission rights. The left table is for the 'Rynek BIZĄCY' (spot market) and the right is for the 'Rynek FORWARD' (forward market). Both tables show columns for 'zakup' (buy) and 'sprzedaż' (sell) orders, including quantity, price, and order type.

Rynek BIZĄCY		Rynek FORWARD					
zakup	sprzedaż	zakup	sprzedaż				
EEEX	25 000	11,87	12,30	5 000	12,40	12,40	5 000
EEEX	5 000	11,90	12,30	18 363	12,40	12,40	5 000
poee	1 000	11,80	12,17	28 000	12,40	12,40	5 000
poee	1 000	11,30	12,30	5 000	12,40	12,40	5 000
poee	1 000	11,30	12,30	5 000	12,40	12,40	5 000

Rys. 1. Aktualny wygląd strony handlowej Rynku Uprawnień do Emisji CO₂ (RUEC - poee)

Już w styczniu 2008 r. zostały zawarte dwa pierwsze kontrakty z wykorzystaniem ofert pochodzących z EEX. Po zatamaniu rynku uprawnień do emisji CO₂ na koniec I okresu rozliczeniowego i z powodu wymiany aplikacji handlowej EEX, handel uprawnieniami na poee był chwilowo zawieszony. Wraz z podłączeniem do systemu giełdy Nord Pool pod koniec ub. r. i wznowieniem połączenia z EEX na początku br. wolumen obrotu uprawnień do emisji CO₂ systematycznie wzrasta i obserwujemy wzrost zainteresowania handlem na tym rynku. Na platformie poee widoczne są oferty spotowe po-

chodzące z giełd EEX i Nord Pool oraz oferty forward Nord Pool, umożliwiające uczestnikom rynku zabezpieczenie dostawy uprawnień w przyszłości. W najbliższym czasie planowane jest rozszerzenie o oferty rynku terminowego CO₂ pochodzące z EEX, a w dalszej przyszłości dołączanie kolejnych giełd. Uczestnicy, którzy podpisali ze spółką ELBIS, będącą właścicielem i operatorem poee, ramową umowę uczestnictwa w rynku CO₂ mogą składać własne oferty i zawierać kontrakty, wykorzystując nie tylko oferty z rynku polskiego, ale również z giełd EEX i Nord Pool. Współpraca z tymi giełdami jest wdrażaniem

idei połączenia platformy poee z rynkiem europejskim poprzez stworzenie sieci powiązań handlowych z podmiotami z UE. Umożliwia to uczestnikom poee dostęp poprzez polską platformę do rozwiązań i produktów notowanych na współpracujących z poee giełdach. Stworzone przez poee rozwiązania i udogodnienia w dostępie do rynku europejskiego dla polskich podmiotów umożliwiają zawieranie najbardziej korzystnych w danym momencie transakcji na rynku i pozwalają w elastyczny sposób korzystać z możliwości wyboru oferty. Jest to szczególnie ważne dla aktywnych uczestników rynku emisji, którzy chcą w pełni korzystać z możliwości, jakie daje równoczesny dostęp poprzez poee do kilku parkietów.

Rozwój tego rynku odbywa się również w zakresie produktów i tak, jak to ma miejsce na giełdach europejskich, obok uprawnień EUA pojawiają się pozostałe produkty związane z rynkiem emisji, czyli jednostki poświadczonyj redukcji emisji CER i sukcesywnie będą dodawane kolejne produkty będące następstwem rozwoju tego rynku w Europie i na świecie.

Na platformie możliwe jest również zawieranie transakcji bilateralnych oraz dedykowanych dla wskazanego, innego uczestnika platformy. Odbywa się to z wykorzystaniem systemu zabezpieczeń i rozliczeń poee oraz obowiązujących wzorów umów. Oprócz umów uczestnictwa proponowanych przez ELBIS, możliwe jest również skorzystanie ze standardu EFET i jego Allowances Appendix.

Proste procedury uczestnictwa w platformie i niskie koszty transakcyjne, konkurencyjne wobec prowizji oferowanych przez brokerów, stanowią dalsze atuty, które pozwalają naszym obecnym uczestnikom na swobodne poruszanie się w systemie handlowym poee oraz zdejmują z uczestnika ciężar skomplikowanych rozliczeń zawartych kontraktów. To Operator poee jest odpowiedzialny za terminowe oraz prawidłowe przeprowadzenie oraz rozliczenie każdej transakcji. Ważne jest to złasz-

cza w kontekście tego, iż rozliczenie finansowe zawartych kontraktów oraz rozliczenie uprawnień do emisji następuje natychmiast po zawarciu kontraktu przez uczestnika. Reasumując można powiedzieć, że dzięki poee dostęp do europejskiego rynku emisji jest tani, łatwy i przyjemny.

Model rynku, jaki oferuje platforma poee jest użyteczny nie tylko dla samych podmiotów podejmujących działania handlowe w celu wypełnienia swoich zobowiązań wynikających z obligatoryjnego uczestnictwa w systemie handlu emisjami. Platforma poee staje się idealnym miejscem dla pośredników, brokerów, banków, instytucji finansowych działających na rzecz swoich klientów, ale również próbujących wygenerować zyski na działalności czysto handlowej. Dostęp do całego europejskiego rynku emisji w jednym miejscu, możliwość bieżącego porównywania ofert różnych podmiotów oraz natychmiastowego zawierania transakcji z dowolną ofertą z dowolnego rynku to całkowita nowość – w szczególności dla polskiego rynku. Wdrożenie tego pionierskiego rozwiązania jest ważnym krokiem dla stworzenia jednego, unikalnego rynku CO₂ w Europie.

Instrumenty udostępnione na platformie, tzn. możliwość zawierania transakcji sprzedaży i późniejszego odkupu uprawnień mogą stać się formą pozyskiwania atrakcyjnego finansowania. Podmioty posiadające uprawnienia i spieniężające je na rynku spotowym, a następnie zapewniające sobie ich odkup po z góry ustalonej cenie na rynku forward uzyskują tym samym kredyt, którego „oprocentowanie” może być atrakcyjniejsze, niż oferują banki i łatwiejsze do pozyskania.

System handlu na platformie jest bardzo prosty i intuicyjny. Zawarcie kontraktu przez uczestnika wymaga jedynie wprowadzenia preferowanej ilości uprawnień i ceny oraz zdefiniowanie warunków dodatkowych, jeżeli chcemy zawierać transakcje w pakietach po 1000 ton (uprawnień) lub realizować transakcję wyłącznie w całości lub nie

realizować wcale. W związku z europejskim charakterem rynku uprawnień do emisji handel na platformie, tak jak na innych parkietach europejskich, odbywa się w euro.

Ważnym elementem rynku RUEC-poee jest depozyt uprawnień. Depozyt złożony na poee umożliwia korzystanie w elastyczny sposób z wyboru najkorzystniejszej w danym momencie oferty zakupu/sprzedaży na rynku do wysokości złożonego depozytu, na dowolnej giełdzie współpracującej z poee. Rozwiązania stosowane na wielu różnych giełdach/platformach handlowych wymagają zdeponowania uprawnień na wyznaczonym rachunku. W przypadku chęci zmiany oferty, przy pojawieniu się bardziej korzystnej opcji na innym rynku, konieczne jest wycofanie uprawnień z rachunku tej giełdy. Procedura ta jest czasochłonna i w efekcie handel możliwy jest jedynie w ramach jednej giełdy/platformy. Rozwiązanie zastosowane na poee umożliwia zawieranie na rynku najlepszej cenowo w danym momencie transakcji i korzystanie przez to w elastyczny sposób z możliwości wyboru ofert spośród ofert z rynku polskiego i ofert współpracujących z poee giełd i platform.

Wśród dostępnych na rynku rozwiązań (transakcje zawierane poprzez brokerów, na giełdach czy w transakcjach dwustronnych) platforma poee łączy w sobie zalety, eliminując jednocześnie ich wady. Umożliwia dostęp poprzez polską platformę do giełd z UE, co wymaga jedynie podpisania prostej umowy uczestnictwa. Handel i rozliczenia oparte są o nieskomplikowane procedury, nie ma konieczności zakładania rachunków w bankach rozliczających poszczególne giełdy, nie ma żadnych opłat za łącza do transmisji danych i korzystanie z nich, nie ma dużych opłat stałych np. rocznych i miesięcznych za uczestnictwo. Depozyt uprawnień znajduje się w jednym miejscu dla wszystkich podmiotów, a kontrakty są zawierane po cenach rynkowych przy niewielkich kosztach transakcyjnych.

□